JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PHILIPPE LÉGER

17 päivänä helmikuuta 2005 [1]

1. Euroopan yhteisöjen komissio toteutti vuosina 1999 ja 2000 suojatoimenpiteitä, jotka kohdistuivat tiettyyn merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta (jäljempänä MMA) peräisin olevan sokerin ja kaakaon tuontiin. Komissio katsoi, että riidanalainen tuonti häiritsi sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toimintaa.

2. Näistä toimenpiteistä nostettiin useita kanteita; ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteita nosti muun muassa Rica Foods (Free Zone) NV (jäljempänä Rica Foods), ja yhteisöjen tuomioistuimessa kanteita nosti Alankomaiden kuningaskunta.

3. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Rica Foodsin kanteet kolmessa tuomiossaan, jotka se antoi 17.1.2002 [2] ja 14.11.2002. [3] Kahdesta tuomiosta on tehty valitus, jota tarkastellaan asioissa C-40/03 P ja C-41/03 P, Rica Foods vastaan komissio, tänään esittämässäni ratkaisuehdotuksessa.

4. Yhteisöjen tuomioistuin lykkäsi Alankomaiden kuningaskunnan nostamien kanteiden käsittelyä siihen saakka, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee edellä mainitut asiat. Näitä kanteita tarkastellaan tässä ratkaisuehdotuksessa.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

5. Asioita tarkasteltaessa merkityksellisiä oikeussääntöjä ovat sokerialan yhteistä markkinajärjestelyä koskevat säännöt (A kohta) ja säännöt, jotka koskevat järjestelyä, joka koskee MMA:iden assosiaatiota yhteisöön (B kohta).

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — Asia T-47/00, Rica Foods v. komissio (Kok. 2002, s. II-113).

3 — Yhdistetyt asiat T-94/00, T-110/00 ja T-159/00, Rica Foods ym. v. komissio (Kok. 2002, s. II-4677; jäljempänä asia Rica Foods II) ja yhdistetyt asiat T-332/00 ja T-350/00, Rica Foods ja Free Trade Foods v. komissio (Kok. 2002, s. II-4755; jäljempänä asia Rica Foods III).

A *Sokerialan yhteinen markkinajärjestely*

6. Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä syyskuuta 1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2038/1999 [4] on kodifioitu 30.6.1981 annettu asetus (ETY) N:o 1785/81, [5] jolla tämä yhteinen markkinajärjestely on otettu käyttöön ja jota on muutettu useaan kertaan. Yhteisellä markkinajärjestelyllä pyritään säätelemään yhteisön sokerimarkkinoita yhteisön sokerintuottajien työllisyyden ja elintason parantamiseksi.

7. Yhteisön tuotantoon kohdistuva tuki, joka annetaan takuuhintoina, koskee vain kansallisia tuotantokiintiöitä (A- ja B-kiintiöt), jotka neuvosto osoittaa kullekin jäsenvaltiolle, joka jakaa ne tämän jälkeen tuottajiensa kesken. B-kiintiöön kuuluvasta sokerista (B-sokeri) kannetaan korkeampi tuotantomaksu kuin A-kiintiöön kuuluvasta sokerista (A-sokeri). A- ja B-kiintiöt ylittävää sokerintuotantoa kutsutaan C-sokeriksi, joka voidaan myydä yhteisössä vain, jos se on siirretty seuraavan tuotantovuoden A- ja B-kiintiöihin.

8. Yhteisön ulkopuolelle suuntautuvalle viennille myönnetään C-sokerin vientiä lukuun ottamatta asetuksen N:o 2038/1999 18 artiklan nojalla vientitukea yhteisön markkinoiden ja maailmanmarkkinoiden välisen hinnaneron tasoittamiseksi.

9. Sokerimäärästä, jolle voidaan myöntää vientitukea, ja tukien vuosittaisesta kokonaismäärästä määrätään Maailman kauppajärjestön (WTO) sopimuksissa (jäljempänä WTO-sopimukset), joiden sopimuspuolena yhteisö on 22.12.1994 tehdyn neuvoston päätöksen 94/800/EY [6] mukaan. Vientitukea saavan sokerin määrä oli viimeistään markkinointivuodesta 2000/2001 lukien rajoitettava 1 273 500 tonniin ja tukien kokonaismäärä 499,1 miljoonaan euroon, mikä merkitsee sokerin määrän osalta 20 prosentin ja tukien kokonaismäärän osalta 36 prosentin vähennystä markkinointivuoden 1994/1995 lukuihin verrattuna.

B *Järjestely, joka koskee MMA:iden assosiaatiota yhteisöön*

10. EY 3 artiklan 1 kohdan s alakohdassa määrätään, että yhteisön toimintaan sisältyy MMA:iden assosiaatio kaupankäynnin lisää-

4 — EYVL L 252, s. 1.

5 — Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä annettu neuvoston asetus (EYVL L 177, s. 4).

6 — Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehty päätös (EYVL L 336, s. 1).

miseksi sekä yhteiset pyrkimykset taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi.

11. EY 299 artiklan 3 kohdan ja EY:n perustamissopimuksen liitteen II mukaan Aruba ja Alankomaiden Antillit kuuluvat MMA:ihin.

12. EY 182 artiklan mukaan assosiaation tavoitteena on edistää MMA:iden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ja saada aikaan läheiset taloudelliset suhteet niiden ja koko yhteisön välille. EY 183 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissään MMA:iden kanssa samaa järjestelmää kuin perustamissopimuksen mukaan keskinäisessä kaupankäynnissään.

13. Neuvosto on tehnyt EY 187 artiklan nojalla useita päätöksiä, joissa vahvistetaan MMA:iden sekä yhteisön välistä assosiaatiota koskevat säännöt ja menettelyt. Nyt esillä olevassa asiassa merkityksellinen päätös on 25.7.1991 tehty neuvoston päätös 91/482/ETY,[7] joka on sen 240 artiklan 1 kohdan mukaan voimassa kymmenen vuotta 1.3.1990 lähtien.

14. Tämän päätöksen eri määräyksiä on muutettu päätöksen 91/482/ETY välitarkistuksesta 24 päivänä marraskuuta 1997 tehdyllä neuvoston päätöksellä 97/803/EY.[8] Lisäksi neuvosto on 25.2.2000 jatkanut tämän päätöksen voimassaoloa 28.2.2001 saakka.[9]

15. MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdan mukaan tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista. Tämän päätöksen 102 artiklassa säädetään lisäksi, että "yhteisö ei sovella MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin määrällisiä rajoituksia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta — — 108 b artiklan määräyksiä".

16. MMA-päätöksen 108 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa viitataan päätöksen liitteeseen II (jäljempänä liite II) muun muassa "alkuperätuotteiden" käsitteen määritelmän osalta. Tässä liitteessä olevan 1 artiklan mukaan tuotteen katsotaan olevan peräisin MMA:ista, yhteisöstä tai Afrikan, Karibian tai Tyynenmeren valtioista (jäljempänä AKT-valtiot), jos se on niissä kokonaan tuotettu tai jos sitä on niissä riittävästi käsitelty.

7 — Merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön tehty päätös (EYVL L 263, s. 1).

8 — EYVL L 329, s. 50 (jäljempänä yhdessä päätöksen 91/482 kanssa MMA-päätös).

9 — Ks. päätös 2000/169/EY (EYVL L 55, s. 67).

17. Liitteessä II olevan 3 artiklan 3 kohdassa on luettelo valmistus- tai käsittelytoimista, joita pidetään riittämättöminä antamaan alkuperäasemaa muun muassa MMA:ista peräisin olevalle tuotteelle.

18. Liitteessä II olevan 6 artiklan 2 kohdassa säädetään kuitenkin seuraavaa: "Jos yhteisössä tai AKT-valtioissa kokonaan tuotettuihin tuotteisiin kohdistuu MMA:issa käsittely- tai valmistustoimia, ne katsotaan MMA:issa kokonaan tuotetuiksi tuotteiksi." Kysymys on niin sanotuista "EY/MMA-alkuperän ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevista säännöistä".

19. Liitteessä II olevan 6 artiklan 4 kohdan mukaan näitä EY/MMA-alkuperän ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevia sääntöjä sovelletaan "kaikkeen MMA:issa tapahtuvaan valmistukseen tai käsittelyyn mukaan luettuna 3 artiklan 3 kohdassa luetellut toiminnot".

20. Päätöksellä 97/803 on kuitenkin rajoitettu näiden kasautumista koskevien sääntöjen soveltamista lisäämällä päätökseen 91/482 108 b artikla. Tämän artiklan 1 kohdan mukaan "liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen myönnetään vuosittain 3 000 tonnin määrälle — — sokeria". Päätöksessä 97/803 ei ole kuitenkaan rajoitettu EY/MMA-alkuperän kasautumista koskevan säännön soveltamista.

II Riidanalaiset suojatoimenpiteet

21. MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan mukaan komissio voi toteuttaa "tarvittavat suojatoimenpiteet" kahdessa tilanteessa. Ensimmäinen näistä on se, että "[MMA-] päätöksen soveltamisesta aiheutuu vakavia häiriöitä jollakin yhteisön tai yhden tai useamman jäsenvaltion talouden toiminnan alalla tai jos soveltaminen vaarantaa niiden rahatalouden ulkoisen vakauden". Toinen tilanne on se, että "ilmenee häiriöitä, jotka saattavat johtaa yhteisön tai siihen kuuluvan alueen jonkin toiminnan alan — — heikentymiseen".

22. MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdan mukaan komission on kummassakin tapauksessa kuitenkin valittava "toimenpiteitä, jotka vähiten häiritsevät assosioinnin ja yhteisön toimivuutta". Lisäksi "nämä toimenpiteet on rajoitettava niihin, jotka ovat ehdottomasti välttämättömiä ilmenneiden häiriöiden poistamiseksi".

23. Komissio antoi MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla 15.11.1999 asetuksen (EY) N:o 2423/1999 [MMA:ista] peräisin olevaa CN-koodiin 1701 kuuluvaa sokeria ja CN-koodeihin 1806 10 30 ja 1806 10 90

kuuluvia sokeri- ja kaakaoseoksia koskevista suojatoimenpiteistä. [10]

24. Tämän asetuksen johdanto-osassa todetaan seuraavaa:

"1) Viime kuukausina on ilmennyt vaikeuksia, jotka saattavat vahingoittaa suuresti sokerialaa yhteisössä. Vaikeudet johtuvat siitä, että vuodesta 1997 alkaen sellaisen merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevan sokerin tuonti on lisääntynyt voimakkaasti, joka tuodaan EY-MMA-alkuperäkumulaatiota soveltaen — — sokeria kaakaoseoksena. — —

2) Tällainen tuonti saattaa vahingoittaa suuresti sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toimintaa yhteisössä ja tuottaa yhteisön sokerialan toimijoille huomattavaa vahinkoa.

3) Markkinajärjestelyn toiminta on vaarassa joutua huomattavaan epätasapainoon, koska sokerin kulutus yhteisön markkinoilla on vakaa. Jos sokeria tuodaan yhteisöön interventiohintaa alhaisemmalla hinnalla, vastaavaa määrää ei voida myydä yhteisön markkinoilla, vaan se on vietävä yhteisön ulkopuolelle. Tällaisen sokerin vientituki (tällä hetkellä noin 520 euroa/tonni) maksetaan yhteisön talousarviosta. Kyseisen viennin määrä rajoitetaan GATT-sopimuksessa, ja se vähentää mahdollisuutta viedä sokeria kiintiössä. Tilanteen korjaamiseksi yhteisön tuotantokiintiöitä olisi pienennettävä.

4) Myös yhteisön sokerialan toimijat saattavat kärsiä lisääntyneestä tuonnista. Sokerin yhteiselle markkinajärjestelylle on ominaista toisaalta oman rahoituksen periaate, josta vastaavat yhteisön sokerintuottajat, sekä yhteisössä tuotetun sokerin ylituotannon myyminen erityisesti vientituen avulla, ja toisaalta vähimmäishinta, joka yhteisön sokerintuottajien on maksettava sokerin raaka-aineesta eli sokerijuurikkaista. Kun tällainen lisääntyvä sokerin tuonti jalostamattomana tai sellaisina tuotteina, joiden sokeripitoisuus on suuri, tapahtuu alle niiden hintojen, joilla yhteisön tuottajat voivat myydä vastaavia tuotteita, yhteisön yritysten toiminnan tasapaino horjuu perusteellisesti, koska kyseiset yritykset eivät voi yhteisessä maatalouspolitiikassa viljelijöille asetettujen rajoitusten vuoksi kilpailla näin tuotujen tuotteiden kanssa.

10 — EYVL L 294, s. 11.

5) Vientituetun viennin määrän lisääntyminen saattaa muun muassa nostaa kiintiösokerin viennin yksikkökustannuksia ja siis yhteisön sokerintuottajien tuotantomaksuja."

25. Komissio päätti näin ollen asettaa vähimmäishinnan sellaisen sokerin tuonnille, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista. Asetuksen N:o 2423/1999 1 artiklan 1 kohdassa säädetään siten seuraavaa:

"EY–MMA-alkuperäkumulaation mukaisten CN-koodiin 1701 kuuluvien tuotteiden luovuttaminen vapaaseen liikkeeseen tuontitullitta edellyttää, että — — pakkaamattoman — — sokerin — — tuontihinta cif-vaiheessa ei ole pienempi kuin kyseisiin tuotteisiin sovellettava interventiohinta."

26. CN-koodeihin 1806 10 30 ja 1806 10 90 kuuluvien sokeri- ja kaakaoseosten (jäljempänä seokset) osalta komissio päätti, että niiden luovuttamiseen yhteisössä vapaaseen liikkeeseen sovelletaan yhteisön tarkkailumenettelyä, josta säädetään asetuksen (ETY) N:o 2454/93 [11] 308 d artiklassa, sellaisena kuin asetus on muutettuna 23.7.1997 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1427/97. [12]

27. Asetusta N:o 2423/1999 sovellettiin sen 3 artiklan mukaan 16.11.1999–29.2.2000.

28. Komissio antoi samoin MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla 29.2.2000 asetuksen (EY) N:o 465/2000 [MMA:ista] tulevien sokerialan EY–MMA-alkuperäkumulaatiotuotteiden tuontia koskevista suojatoimenpiteistä. [13]

29. Tämän asetuksen johdanto-osassa todetaan seuraavaa:

"1) Komissio on todennut, että [MMA:ista] tulevan, erityisesti sellaisenaan EY–MMA-alkuperäkumulaatiota soveltaen

11 — Tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annettu komission asetus (EYVL L 253, s. 1).

12 — EYVL L 196, s. 31. Tämän asetuksen 308 d artiklalla käyttöön otetussa menettelyssä jäsenvaltioiden on "toimitettava komissiolle, kerran kuussa tai lyhyemmin määräajoin — — tiedot edellisen kuukauden aikana vapaaseen liikkeeseen luovutettujen sellaisten tuotteiden määristä, joihin sovelletaan tullietuusjärjestelyjä".

13 — EYVL L 56, s. 39.

tuodun sokerin (CN-koodi 1701) ja — — seosten tuonti on lisääntynyt voimakkaasti vuodesta 1997 alkaen. Kyseinen tuonti on kasvanut 0 tonnista vuonna 1996 yli 48 000 tonniin vuonna 1999. — —

— —

4) Yhteisön sokerimarkkinoilla on viime vuosien aikana ilmennyt vaikeuksia. Kyseiset markkinat ovat ylijäämäiset. Sokerin kulutus on vakaa ja noin 12,7 miljoonan tonnin tasolla. Tuotannon määrä on 16,7–17,8 miljoonaa tonnia. Sokerin yhteisöön tuonnin vuoksi on täten vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, jota ei voida myydä kyseisillä markkinoilla. Tällaisen sokerin vientituki — määrätyin kiintiörajoituksin — maksetaan yhteisön talousarviosta (tällä hetkellä noin 520 euroa/tonni). Tuetun viennin määrää rajoitetaan kuitenkin Uruguayn kierroksen yhteydessä tehdyllä maataloussopimuksella siten, että se alennetaan markkinointivuonna 1995/1996 tuetusta 1 555 600 tonnista 1 273 500 tonniin markkinointivuonna 2000/2001.

5) Nämä vaikeudet uhkaavat saattaa sokerin YMJ:n [yhteinen markkinajärjestely] huomattavaan epätasapainoon. Yhteisön tuottajien kiintiöitä aiotaan varovaisimpien saatavilla olevien arvioiden perusteella pienentää noin 500 000 tonnia 1 päivänä heinäkuuta 2000 alkavan markkinointivuoden 2000/2001 osalta — — . Sokerin ja paljon sokeria sisältävien tuotteiden ylimääräinen tuonti MMA:ista edellyttää yhteisön tuottajien kiintiöiden merkittävämpää pienentämistä ja näin ollen tuottajien tulotakuun suurempaa menetystä."

30. Komissio päätti näin ollen rajoittaa MMA-päätöksen liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettua EY/MMA-alkuperän kasautumista 3 340 sokeritonniin sokerin ja seosten osalta.

31. Asetusta N:o 465/2000 sovellettiin sen 3 artiklan mukaan 1.3.–30.9.2000.

32. Komissio antoi edelleen MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla 29.9.2000 asetuksen (EY) N:o 2081/2000 [MMA:ista] tulevien sokerialan EY/MMA-alkuperäkumulaatiotuotteiden tuontia koskevien suojatoimenpiteiden soveltamisen jatkamisesta. [14]

14 — EYVL L 246, s. 64.

33. Tämän asetuksen johdanto-osassa todetaan seuraavaa:

"1) Komissio on todennut, että [MMA:ista] tulevan — — sokerin (CN-koodi 1701) ja — — seosten tuonti lisääntyi voimakkaasti vuodesta 1997 vuoteen 1999. Kyseinen tuonti kasvoi 0 tonnista vuonna 1996 yli 53 000 tonniin vuonna 1999. — —

— —

4) Yhteisön sokerimarkkinoilla on viime vuosien aikana ilmennyt vaikeuksia. Kyseiset markkinat ovat ylijäämäiset. Sokerin kulutus on vakaa ja noin 12,8 miljoonan tonnin vuositasolla. Kiintiön alaisen tuotannon määrä on noin 14,3 miljoonaa tonnia vuodessa. Sokerin yhteisöön tuonnin vuoksi on täten vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, jota ei voida myydä kyseisillä markkinoilla. Tällaisen sokerin vientituki — määrätyin kiintiörajoituksin — maksetaan yhteisön talousarviosta (tällä hetkellä noin 520 euroa/tonni). Tuetun viennin määrää rajoitetaan kuitenkin Uruguayn kierroksen yhteydessä tehdyllä maataloussopimuksella — — siten, että se alennetaan markkinointivuonna 1995/1996 tuetusta 1 555 600 tonnista 1 273 500 tonniin markkinointivuonna 2000/2001.

5) Nämä vaikeudet uhkaavat saattaa sokerin yhteisen markkinajärjestelyn huomattavaan epätasapainoon. Komissio on päättänyt pienentää yhteisön tuottajien kiintiöitä noin 500 000 tonnia markkinointivuoden 2000/2001 osalta — —. Sokerin ja paljon sokeria sisältävien tuotteiden ylimääräinen tuonti MMA:ista edellyttää yhteisön tuottajien kiintiöiden merkittävämpää pienentämistä ja näin ollen tuottajien tulotakuun suurempaa menetystä.

6) Yhteisön erästä toiminta-alaa heikentävät vaikeudet ovat siis edelleen olemassa. — —"

34. Komissio rajoitti näin ollen EY/MMA-alkuperän kasautumisen 4 848 sokeritonniin sokerin ja seosten osalta.

35. Asetusta N:o 2081/2000 sovellettiin sen 3 artiklan mukaan 1.10.2000–28.2.2001.

III Oikeudenkäyntimenettely sekä asianosaisten ja väliintulijoiden vaatimukset

36. Alankomaiden kuningaskunta on yhteisön tuomioistuimeen 29.1.2000 (asia C-26/00), 12.5.2000 (asia C-180/00) ja 6.12.2000 (asia C-452/00) toimittamillaan kannekirjelmillä nostanut kanteita asetuksista N:o 2423/1999, N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 (jäljempänä riidanalaiset asetukset).

37. Alankomaiden kuningaskunta vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa nämä asetukset ja velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

38. Vastaajana oleva komissio ja väliintulijana oleva Espanjan kuningaskunta vaativat, että kanteet on hylättävä ja Alankomaiden kuningaskunta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Ranskan tasavalta, joka on hyväksytty väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia asiassa C-180/00, ei ole esittänyt huomautuksia.

IV Kanteet

39. Alankomaiden hallitus esittää näissä kolmessa asiassa kolme samanlaista kanneperustetta:

— MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaa on rikottu

— MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohtaa on rikottu ja

— EY 253 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus on laiminlyöty.

40. Asioissa C-180/00 ja C-452/00 Alankomaiden kuningaskunta vetoaa lisäksi kanneperusteeseen, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin.

41. Tutkin ensiksi MMA-päätöksen 109 artiklan säännösten rikkomista koskevat kanneperusteet (A ja B kohta), sen jälkeen harkintavallan väärinkäyttöä koskevan kanneperusteen (C kohta) ja lopuksi perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevan kanneperusteen (D kohta).

A *Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaa on rikottu*

42. Ensimmäisessä kanneperusteessaan Alankomaiden hallitus väittää, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset olivat täyttyneet nyt esillä olevassa asiassa. Tässä kanneperusteessa on kuusi osaa, joita tarkastellaan peräjälkeen.

43. Aluksi on muistutettava lyhyesti, kuinka laajaa valvontaa MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla tehdyn päätöksen osalta voidaan harjoittaa.

44. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen toimielimillä on laaja harkintavalta MMA-päätöksen 109 artiklan soveltamisen osalta. [15] Tämä harkintavalta ei koske ainoastaan sitä, onko tämän säännöksen nojalla tarpeellista ja aiheellista ryhtyä toimenpiteisiin, [16] vaan myös toteutettavien toimenpiteiden luonnetta ja ulottuvuutta. [17]

45. Kuten olen toisaalla todennut, [18] tällaisen harkintavallan tunnustaminen on perusteltua sen vuoksi, että MMA-päätöksen 109 artiklaa soveltaessaan toimielimet joutuvat yleensä toimimaan erilaisten etujen sovittelijoina ja näin ollen tekemään valintoja omiin vastuualueisiinsa kuuluvien poliittisten vaihtoehtojen välillä. [19] Tämä harkintavalta vastaa näin ollen niitä poliittisia tehtäviä, joita MMA-päätöksen 109 artiklassa annetaan yhteisön toimielimille. [20]

46. Oikeuskäytännön mukaan tällaisen harkintavallan tunnustaminen rajoittaa tuomioistuinten harjoittamaa valvontaa. Yhteisöjen tuomioistuin nimittäin katsoo, että tässä tapauksessa tuomioistuinvalvonnassa on rajoituttava tutkimaan, että menettelyä ja perusteluvelvollisuutta koskevia

15 — Ks. erityisesti asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999 (Kok. 1999, s. I-769, 48 kohta); asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8763, 61 ja 62 kohta) ja asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8853, 73 ja 74 kohta).

16 — Ks. yhdistetyissä asioissa T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, 14.9.1995 annettu tuomio (Kok. 1995, s. II-2305, 122 kohta), jonka yhteisöjen tuomioistuin on pysyttänyt em. asiassa Antillean Rice Mills ym. v. komissio antamallaan tuomiolla, ja yhdistetyt asiat T-32/98 ja T-41/98, Nederlandse Antillen v. komissio, tuomio 10.2.2000 (Kok. 2000, s. II-201, 78 kohta).

17 — Ks. erityisesti em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 92 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

18 — Ks. yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa C-40/03 P ja C-41/03 P, Rica Foods v. komissio, esittämäni ratkaisuehdotuksen 44, 45 ja 50 kohta.

19 — Ks. esim. asia C-17/98, Emesa Sugar, tuomio 8.2.2000 (Kok. 2000, s. I-675, 53 kohta); em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 63 kohta ja em. asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 64–68 ja 75 kohta.

20 — Ks. vastaavasti muiden yhteisön säännösten osalta myös yhdistetyt asiat C-267/88–C-285/88, Wuidart ym., tuomio 21.2.1990 (Kok. 1990, s. I-435, 14 kohta); asia C-8/89, Zardi, tuomio 26.6.1990 (Kok. 1990, s. I-2515, 11 kohta) ja asia T-162/94, NMB France ym. v. komissio, tuomio 5.6.1996 (Kok. 1996, s. II-427, 70 kohta).

sääntöjä on noudatettu, että riidanalaisen ratkaisun perustana olevat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, ettei ole tapahtunut ilmeistä arviointivirhettä tai ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin. [21]

47. Kuten julkisasiamies Poiares Maduro on tähdentänyt, [22] rajoitus ei siis koske tuomioistuinvalvonnan laajuutta, sillä kummassakin tapauksessa valvonta kohdistuu EY 230 artiklassa mainittuihin eri virheisiin eli toimivallan puuttumiseen, olennaisen menettelymääräyksen rikkomiseen, oikeussäännön rikkomiseen ja harkintavallan väärinkäyttöön. Rajoitus koskee pikemminkin valvonnan *intensiivisyyttä*, mikä tarkoittaa, että tuomioistuin rajoittuu tutkimaan, ettei sovellettavan oikeuden noudattamisessa ja merkityksellisten tosiseikkojen arvioinnissa ole tapahtunut selviä loukkauksia ja ilmeisiä virheitä.

48. Kun tämä on todettu, olen sitä mieltä, että tuomioistuinvalvonnan intensiivisyys riippuu siitä, onko kyseessä poliittinen vai tekninen harkintavalta. [23] Vaikka tuomioistuinvalvonta kummassakin tapauksessa selvästi rajoittuu koskemaan "ilmeistä virhettä", katson oikeuskäytännön perusteella, että tuomioistuinvalvonta ei mene yhtä pitkälle silloin, kun kyseessä oleva toimi on seurausta siitä, että toimielin on käyttänyt poliittista harkintavaltaa, kuten nyt esillä olevassa asiassa.

49. Alankomaiden hallituksen väitteitä tutkittaessa on siis otettava huomioon nämä periaatteet.

50. Kanneperusteensa ensimmäisessä osassa Alankomaiden hallitus väittää, että MMA:ista tuotujen sokeri- ja seosmäärien vuoksi ei ollut perusteltua toteuttaa suojatoimenpiteitä MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla. Alankomaiden hallitus toteaa Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston (Eurostat) laatimien tilastojen perusteella, että vuonna 1999 sokerin tuonti oli 51 618,3 tonnia ja seosten tuonti 18 021,9 tonnia. Nämä määrät olivat sen mukaan kuitenkin mitättömiä, kun niitä verrataan muihin tietoihin. Alankomaiden hallitus nimittäin toteaa seuraavaa:

— Nederlands Economisch Instituutin vuonna 1997 tekemän arvion mukaan

21 — Ks. esimerkkinä viimeaikaisesta oikeuskäytännöstä yhdistetyt asiat C-328/99 ja C-399/00, Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, tuomio 8.5.2003 (Kok. 2003, s. I-4035, 39 kohta). Nimenomaan MMA-päätöksen 109 artiklan alalla yhteisöjen tuomioistuin on yleensä käyttänyt erilaista ilmaisua. Se on todennut, että "kun on kyse tällaisesta harkintavallasta, yhteisöjen tuomioistuimen on tutkittava ainoastaan, onko tätä harkintavaltaa käytettäessä tehty ilmeistä virhettä, onko harkintavaltaa käytetty väärin tai ovatko yhteisöjen toimielimet selvästi ylittäneet harkintavaltansa rajat" (ks. erityisesti em. asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 48 kohta; em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 61 ja 62 kohta ja em. asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 73 ja 74 kohta.). Tämä ilmaisu ei mielestäni kuitenkaan ole yhtä oikea kuin tämän ratkaisuehdotuksen 46 kohdassa esitetty, koska siinä ei mainita tiettyjen seikkojen, kuten tosiseikkojen asiallisen paikkansapitävyyden tai menettelyä ja perusteluvelvollisuutta koskevien sääntöjen noudattamisen, tutkimista. "Ilmeisen — — virheen" tapauksen ja tapauksen, jossa toimielin on "selvästi ylittän[yt] harkintavaltansa rajat", välillä tehty ero ei myöskään ole selvä.

22 — Asia C-141/02 P, komissio v. max.mobil, tuomio 22.2.2005, ratkaisuehdotuksen, 77 ja 78 kohta (Kok. 2005, s. I-1283, s. I-1286).

23 — Tämän eron osalta ks. yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa C-40/03 P ja C-41/03 P, Rica Foods v. komissio, esittämäni ratkaisuehdotuksen 45–49 kohta.

MMA:iden enimmäisvientikapasiteetti oli 100 000–150 000 tonnia

— yhteisön sokerituotannon kokonaismäärä on 16,7–17,8 miljoonaa tonnia, joten riidanalainen tuonti vastaa vain 0,4:ää prosenttia yhteisön tuotannosta, ja

— AKT-valtioista tuodaan etuuskohteluun oikeutettua sokeria 1,7 miljoonaa tonnia ja Intiasta 279 000 tonnia, joten riidanalainen tuonti vastaa vain kolmea prosenttia tästä etuuskohteluun oikeuttavasta tuonnista.

51. Alankomaiden hallitus katsoo, että riidanalaiset määrät eivät siis voineet uhata aiheuttaa häiriöitä sokerialan yhteiselle markkinajärjestelylle, siten kuin MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

52. Yhteisöjen tuomioistuin on tavallaan jo tutkinut tämän ensimmäisen väitteen edellä mainitussa asiassa Emesa Sugar antamassaan tuomiossa.

53. Tiedetään, että yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi oli tässä asiassa saatettu ennakkoratkaisupyyntö, jossa sitä pyydettiin arvioimaan päätöksen 97/803 säännösten pätevyyttä; tässä päätöksessä otettiin käyttöön 3 000 tonnin suuruinen kiintiö sellaisen sokerin osalta, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista.[24] Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyi erityisesti, oliko tämän kiintiön käyttöön ottaminen, jota oli perusteltu uhalla, jonka MMA-tuotteiden vapaa markkinoille pääsy ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevan säännön säilyttäminen aiheuttivat sokerialan yhteiselle markkinajärjestelylle,[25] yhteensoveltuvaa suhteellisuusperiaatteen kanssa.[26] Pääasian kantaja kiinnitti tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen huomiota nimenomaisesti siihen, että MMA-sokerin tuonti oli erittäin vähäistä, koska se oli yhteensä kaikkien MMA:iden osalta alle neljä prosenttia etuuskohteluun oikeutetusta, erityisesti AKT-valtioista peräisin olevasta tuonnista.[27]

54. Julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomer ei hyväksynyt tätä väitettä vaan totesi ratkaisuehdotuksessaan seuraavaa:[28]

"— — Komission toimittamista tiedoista — — käy ilmi, että Euroopan sokerimarkkinoilla vallitsee nykyään tietty tasapaino. Kiintiöiden käyttöönoton vaikutuksesta yhteisön juurikassokerin tuotanto on nykyään 13,4 miljoonaa tonnia; määrä ylittää yhteisön sokerinkulutuksen määrän, joka on noin 12,7 miljoonaa tonnia. Lisäksi yhteisöön tuodaan AKT-maista 1,3 miljoonaa tonnia

24 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 20 kohta.
25 — Ks. päätöksen 97/803 seitsemäs perustelukappale.
26 — Em. asia Emesa Sugar, tuomion 51 kohta.
27 — Ibidem, 52 kohta.
28 — Ratkaisuehdotuksen 86–88 kohta.

ruokosokeria, jonka tarkoituksena on tyydyttää tämän lajin erityinen kysyntä. Lisäksi yhteisön on myönnettävä Maailman kauppajärjestössä (WTO:ssa) tehtyjen sopimusten perusteella tuontilupa 400 000 tonnille sokeria, joka on peräisin yhteisön ulkopuolisista maista.

Koska sokerin kokonaiskysyntä yhteisössä on tarjontaa vähäisempi, osa käytettävissä olevasta sokerista osoitetaan vientiin. Koska maailmanmarkkinahintojen ja yhteisössä käytössä olevan hinnan välillä on kuitenkin suuri ero (viimeksi mainittu on noin 300 prosenttia ensin mainitusta), kyseistä myyntiä on subventoitava vientituen muodossa. Tuen suuruus on nykyään 470 euroa tonnilta. WTO:ssa on myös tehty sopimuksia vientituen kohteena olevan sokerin enimmäismäärästä. Lähivuosina enimmäismäärää on alennettava 20 prosentilla.

— —

[Kun huomioon otetaan nämä seikat,] ei mielestäni voida katsoa, että neuvoston tekemä ratkaisu olisi ollut suhteeton. Aiemmista luvuista käy ilmi, että yhteisön markkinoilla on ylijäämää ja että tasapaino saavutetaan ainoastaan tukemalla vientiä. Jos markkinoille olisi päästetty sokerin lisämääriä, yhteisön toimielimet olisivat joutuneet joko lisäämään vientituen kohteena olevan sokerin määriä (edellä esitetyissä rajoissa) tai pienentämään eurooppalaisten tuottajien kiintiöitä. Kummassakin tapauksessa asiasta aiheutuisi merkittäviä häiriöitä sokerin yhteiselle markkinajärjestelylle, mikä olisi yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden vastaista."

55. Yhteisöjen tuomioistuin on hyväksynyt tämän päättelyn, koska se on edellä mainitussa asiassa Emesa Sugar antamansa tuomion 56 kohdassa todennut seuraavaa:

"— — asiakirjavihkosta ilmene[e] toisaalta, että päätöksen 97/803/EY tekemishetkellä yhteisössä tuotettiin juurikassokeria enemmän kuin sitä kulutettiin yhteisössä, minkä lisäksi AKT-valtioista tuotiin ruokosokeria tämän tuotteen erityisen kysynnän tyydyttämiseksi ja sen WTO:n piirissä tehtyihin sopimuksiin perustuvan velvoitteen täyttämiseksi, jonka mukaan yhteisön pitää tuoda tietty määrä sokeria yhteisön ulkopuolisista maista. Toisaalta yhteisön oli myös tuettava sokerin vientiä maksamalla vientitukea WTO:n piirissä tehtyjen sopimusten asettamissa rajoissa. Näin ollen neuvosto on perustellusti voinut katsoa, että *yhteisön tuotannon kannalta jopa minimaalinen* yhteisön markkinoille tuleva sokerin lisämäärä olisi pakottanut yhteisön toimielimet lisäämään vientitukien määrää — — tai pienentämään eurooppalaisten tuottajien

kiintiöitä, mikä olisi aiheuttanut häiriöitä sokerin yhteisessä markkinajärjestelyssä — — ja mikä olisi ollut yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden vastaista." [29]

56. On lisättävä, että vuonna 1997, jolloin päätös 97/803 tehtiin, MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonti oli 10 372,2 tonnia ja niistä peräisin olevien seosten tuonti 877,7 tonnia. [30]

57. Kun riidanalaiset asetukset annettiin vuonna 1999, ensin mainittu tuonti oli kuitenkin 53 519,9 tonnia ja jälkimmäinen tuonti 14 020 tonnia. [31]

58. Näissä olosuhteissa ei ole nähtävissä, kuinka Alankomaiden hallituksen väite voitaisiin hyväksyä. Koska yhteisöjen tuomioistuin on helmikuussa 2000 katsonut, että noin 10 000 tonnin suuruisen sokerimäärän tuonti uhkasi häiritä sokerialan yhteistä markkinajärjestelyä, nyt esillä olevassa asiassa on sitäkin suuremmalla syyllä katsottava, ettei komissio ole tehnyt mitään ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että 5–15 kertaa suurempi tuonti oli samaan yhteiseen markkinajärjestelyyn kohdistuva häiriö ja että se uhkasi heikentää tätä.

59. Kanneperusteen toinen osa koskee yksinomaan asetusta N:o 2423/1999. [32] Alankomaiden hallitus riitauttaa toteamuksen, jonka mukaan MMA:ista peräisin olevaa sokeria ja niistä peräisin olevia seoksia myytiin yhteisössä hintaan, joka oli alempi kuin interventiohinta (sokerin osalta) tai hinta, jonka yhteisön tuottajat pystyivät saamaan (seosten ja vastaavien tuotteiden osalta). Alankomaiden hallitus väittää, ettei komissio ole esittänyt vähäisintäkään alustavaa näyttöä tästä tosiseikasta.

60. On totta, että — kuten Alankomaiden kuningaskunta on tähdentänyt — komissio ei ole näyttänyt toteen, että MMA:ista peräisin olevaa sokeria ja niistä peräisin olevia seoksia olisi tuotu yhteisön markkinoilla sovellettavan interventiohinnan alittavalla hinnalla. Sokerin osalta komissio on vastineessaan todennut, [33] että se oli tukeutunut tältä osin "epäilyyn". Seosten osalta asiakirja-aineistosta ilmenee, että komissio oli tukeutunut yhteisön toimijoilta kerättyihin tietoihin, [34] jotka Alankomaiden kuningaskunta oli kui-

29 — Kursivointi tässä.

30 — Eurostatin tilasto MMA:iden viennistä yhteisöön CN-koodeihin 1806 10 30, 1806 10 90 ja 1701 kuuluvien tuotteiden osalta vuosina 1991–2000 (Espanjan kuningaskunnan asioissa C-26/00, C-180/00 ja C-452/00 esittämän väliintulokirjelmän liite).

31 — Idem.

32 — Ks. asian C-26/00 kanteen 52 kohta.

33 — Vastineen 5, 7 ja 26 kohta.

34 — Ks. Offres produits d'Aruba ja Listado de preparaciones -nimiset asiakirjat (asian C-26/00 kanteen liitteet 3a ja 3b).

tenkin muodollisesti riitauttanut MMA-päätöksen liitteen IV mukaisessa menettelyssä. [35]

61. Vaikka tämä puute on vakava, se ei mielestäni kuitenkaan johda asetuksen N:o 2423/1999 kumoamiseen. Asetuksen perusteluista sekä sen asiayhteydestä [36] nimittäin ilmenee, että komissio on tässä asetuksessa katsonut, että riidanalaisen tuonnin lisäys oli aiheuttanut monentyyppisiä häiriöitä.

62. Ensimmäinen häiriöiden tyyppi muodostuu siitä uhasta, että sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toiminnalle aiheutuu vahinkoa. [37] Komissio toteaa, että koska sokerin kulutus yhteisössä on vakaa, MMA-sokerin kasvava tuonti pakottaa lisäämään samassa määrin yhteisön sokerin vientiä, josta maksetaan vientitukea. WTO-sopimuksissa kuitenkin rajoitetaan tällaisen tuetun viennin määrää. On siis vaarana, että riidanalainen tuonti pienentää yhteisön sokerin vientimahdollisuuksia ja johtaa jonkin ajan kuluttua yhteisön tuotantokiintiöiden pienentämiseen.

63. Toinen häiriöiden tyyppi muodostuu vahingosta, jonka tämä tuonti uhkaa aiheuttaa yhteisön sokerialan toimijoille. [38] Komissio selittää, että jos MMA-sokeria tuodaan interventiohinnan alittavaan hintaan, yhteisön tuottajat eivät enää pysty kilpailemaan tämän tuonnin kanssa, koska ne itse joutuvat maksamaan tuotteidensa raaka-aineesta eli sokerijuurikkaista vähimmäishinnan. [39] Riidanalainen tuonti uhkaa lisäksi johtaa tukea saavan viennin määrän lisääntymiseen ja siten kasvattaa tähän vientiin liittyviä kustannuksia, mikä puolestaan nostaa tuotantomaksua, joka yhteisön tuottajien on maksettava. [40]

64. Tästä ilmenee, että se, että MMA:ista peräisin olevaa sokeria ja niistä peräisin olevia seoksia tuotiin interventiohinnan alittavaan hintaan, on vain yksi niistä tekijöistä, joiden vuoksi oli perusteltua antaa asetus N:o 2423/1999.

65. Näissä olosuhteissa katson, että kanneperusteen toinen osa on tehoton. Vaikka oletettaisiin, että riidanalaisessa tuonnissa ei alitettu interventiohintaa ja että komissio on siis tehnyt tältä osin virheen, asetuksessa N:o 2423/1999 säädetty suojatoimenpide on joka tapauksessa perusteltu, koska oli uhkana, että tämä tuonti pakottaa toimielimet lisäämään

35 — Ks. esim. Alankomaiden Euroopan unionissa toimivan pysyvän edustuston komissiolle 2.7.1999 osoittama kirje (asian C-26/00 kanteen liite 4).

36 — Ks. erityisesti komission 23.6.1999 antama tiedonanto ja Alankomaiden hallituksen selittävä huomautus asetuksessa N:o 2423/1999 hyväksyttyjä suojatoimenpiteitä koskevista neuvoston käsittelyistä (asian C-26/00 kanteen liitteet 2 ja 5a).

37 — Asetuksen N:o 2423/1999 toinen ja kolmas perustelukappale.

38 — Ibidem, toinen perustelukappale.

39 — Ibidem, neljäs perustelukappale.

40 — Ibidem, viides perustelukappale.

tuetun viennin määrää tai pienentämään eurooppalaisten tuottajien kiintiöitä, mikä on edellä mainitussa asiassa Emesa Sugar annetun tuomion [41] mukaan sokerialan yhteiseen markkinajärjestelyyn kohdistuva häiriö.

66. Tämän vuoksi katson, että kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

67. Kanneperusteen kolmas osa koskee komission toteamusta, jonka mukaan MMA:ista peräisin olevan sokerin ja niistä peräisin olevien seosten tuonti pakottaa toimielimet lisäämään yhteisöstä peräisin olevan sokerin vientiä samassa määrin.

68. Alankomaiden hallitus korostaa, että sekä yhteisön sokerintuotanto että -kulutus vaihtelevat vuodesta toiseen, joten on väärin todeta komission tavoin, että kaikki lisätuonti merkitsee, että "vastaavaa määrää ei voida myydä yhteisön markkinoilla, vaan se on vietävä yhteisön ulkopuolelle", tai että on "vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, jota ei voida myydä kyseisillä markkinoilla". [42] Alankomaiden hallitus toteaa, että vaikka tämä pitäisi paikkansa, ei ole kuitenkaan varmaa, että kyseinen vienti on tuettua vientiä, kuten komissio antaa ymmärtää riidanalaisissa asetuksissa.

69. Seosten osalta Alankomaiden kuningaskunta toteaa vielä, että näiden tuotteiden tuonti ei voi aiheuttaa häiriöitä sokerialan yhteiselle markkinajärjestelylle, koska asetuksen N:o 2038/1999 1 artiklan 1 kohdan mukaan kaakao ei kuulu tämän yhteisen markkinajärjestelyn soveltamisalaan.

70. Tältä osin on muistutettava, että yhteisön sokerimarkkinat ovat ylijäämäiset, sillä yhteisön A- ja B-sokerin tuotanto eli sellaisen sokerin tuotanto, joka voidaan myydä yhteisön markkinoilla ja jolle myönnetään vientitukea, ylittää yhteisön sokerinkulutuksen. [43] Kuten yhteisöjen tuomioistuin on korostanut edellä mainitussa asiassa Emesa Sugar antamassaan tuomiossa, [44] yhteisön pitää WTO-sopimusten mukaan lisäksi tuoda tietty määrä sokeria yhteisön ulkopuolisista maista.

41 — Tuomion 40 ja 56 kohta.

42 — Asetuksen N:o 2423/1999 kolmas perustelukappale, asetuksen N:o 465/2000 neljäs perustelukappale ja asetuksen N:o 2081/2000 neljäs perustelukappale.

43 — Useiden lähteiden joukosta ks. tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus N:o 20/2000 sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn hallinnoinnista sekä komission vastaukset (EYVL 2001, C 50, s. 1, kaavio 2).

44 — Tuomion 56 kohta.

71. Näissä olosuhteissa on merkityksetöntä, että yhteisön sokerintuotanto ja -kulutus voivat hieman vaihdella vuodesta toiseen. Jollei yhteisön sokerintuotantoa vähennetä, kaikki sellaisen sokerin lisätuonti, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, nimittäin lisää yhteisön sokerimarkkinoiden ylijäämäisyyttä ja johtaa viennin kasvuun. Komissio ei siis ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että kaikki sokerin lisätuonti yhteisöön merkitsee, että "vastaavaa määrää ei voida myydä yhteisön markkinoilla, vaan se on vietävä yhteisön ulkopuolelle", tai että on "vietävä vastaava määrä yhteisön sokeria, jota ei voida myydä kyseisillä markkinoilla". [45]

72. Mielestäni komissio ei ole tehnyt ilmeistä arviointivirhettä myöskään todetessaan, että tämä vienti oli tuettua. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on korostanut asiassa Rica Foods II antamansa tuomion 119 kohdassa, voidaan nimittäin olettaa, että yhteisön markkinoiden ollessa ylijäämäiset MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonti korvaa yhteisön sokerin, joka on yhteisen markkinajärjestelyn tasapainon säilyttämiseksi puolestaan vietävä yhteisöstä.

73. Siltä osin kuin on kysymys erityisesti seoksista, on todettava, että pitää paikkansa, etteivät ne kuulu sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn soveltamisalaan, mikä ilmenee asetuksen N:o 2038/1999 1 artiklan 1 kohdasta. Toisin kuin Alankomaiden hallitus väittää, tämä seikka ei kuitenkaan osoita, ettei MMA:ista peräisin olevien seosten tuonnista aiheudu mitään uhkaa sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toiminnalle.

74. On nimittäin kiistatonta, että näiden seosten sokeriprosentti on yleensä korkea, joten riidanalainen tuonti voi vaikuttaa yhteisön tuottajien mahdollisuuksiin myydä sokeria tällaisten seosten valmistajille. Näyttää lisäksi siltä, että komissio on aikaisemmin jo toteuttanut toimenpiteitä pienentääkseen uhkaa, joka saattaa aiheutua sokerialan yhteiselle markkinajärjestelylle sellaisten tuotteiden tuonnin lisääntymisestä, joiden sokeripitoisuus on korkea, kyseisessä tapauksessa virvoitusjuomien tuonnin lisääntymisestä. [46]

75. Nämä seikat huomioon ottaen myös kanneperusteen kolmas osa on hylättävä.

45 — Asetuksen N:o 2423/1999 kolmas perustelukappale, asetuksen N:o 465/2000 neljäs perustelukappale ja asetuksen N:o 2081/2000 neljäs perustelukappale.

46 — Ks. erityisesti Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksen pöytäkirjaa N:o 2 koskeva Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välinen kirjeenvaihtona tehty sopimus (EYVL 2000, L 76, s. 12).

76. Kanneperusteen neljännessä osassa Alankomaiden hallitus väittää, ettei riidanalaisesta tuonnista aiheutunut mitään ongelmaa niiden velvoitteiden osalta, joita yhteisöllä on WTO-sopimusten perusteella. Se toteaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa Emesa Sugar vastaan komissio 30.4.1999 antamaan määräykseen [47] tukeutuen, että yhteisöllä oli selvästi niin riittävä liikkumavara, että se oli voinut sallia MMA:ista peräisin olevan sokerin ja seosten tuonnin lisäyksen vuoteen 2000 saakka.

77. Mielestäni kanneperusteen neljättä osaa ei voida hyväksyä.

78. On ensinnäkin korostettava, että vaikka WTO-sopimuksissa todella rajoitetaan tuettua vientiä, niissä ei kuitenkaan velvoiteta käyttämään koko sallittua määrää. WTO-sopimuksilla nimittäin pyritään vähentämään tuettua vientiä asteittain. Näissä olosuhteissa katson, että komissio aivan hyvin saattoi ilmeiseen arviointivirheeseen syyllistymättä päättää rajoittaa sellaisen sokerin tuontia, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, vaikka tästä tuonnista aiheutunut lisävienti jäi WTO-sopimuksissa vahvistetun enimmäismäärän alle. [48]

79. Seuraavaksi on todettava, että — kuten on havaittu — yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Emesa Sugar antamassaan tuomiossa katsonut, että kun otetaan huomioon yhteisön markkinoiden ylijäämäisyys ja yhteisön sitoumukset, kaikki sokerin lisätuonti oli omiaan häiritsemään sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toimintaa, koska toimielinten olisi ollut pakko lisätä vientitukien määrää (WTO-sopimusten mukaisten enimmäismäärien rajoissa) tai pienentää eurooppalaisten tuottajien kiintiöitä. [49] Näin ollen on todettava, että vaikka osoittautuisi, että WTO-sopimusten mukaan olisi ollut tosiasiassa mahdollista sallia riidanalainen tuonti, Alankomaiden hallitus ei ole kuitenkaan näyttänyt toteen, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että sokerin ja seosten, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, lisääntynyt tuonti uhkasi heikentää sokerialan yhteistä markkinajärjestelyä. [50]

80. Myös kanneperusteen viides osa koskee riidanalaisen tuonnin vaikutuksia sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toimintaan. Alankomaiden hallitus esittää tältä osin vakavia epäilyjä siitä, aikoiko komissio asetuksia N:o 2423/1999 ja N:o 465/2000 antaessaan todella pienentää tuotantokiintiöitä, kuten se on todennut näissä säädöksissä. Alankomaiden hallitus katsoo joka tapauksessa, ettei riidanalainen tuonti tehnyt tätä kiintiöiden pienentämistä tarpeelliseksi.

47 — T-44/98 R II (Kok. 1999, s. II-1427, 107 kohta).

48 — Ks. vastaavasti asia T-43/98, Emesa Sugar v. neuvosto, tuomio 6.12.2001 (Kok. 2001, s. II-3519, 147 ja 148 kohta).

49 — Tuomion 56 kohta.

50 — Ks. vastaavasti asia Rica Foods II, tuomion 139 kohta.

81. Viides väite on hylättävä todisteiden puuttumisen vuoksi. Alankomaiden hallitus ei nimittäin esitä mitään sellaista näyttöä, jonka perusteella voitaisiin katsoa, ettei komissio asetusten N:o 2423/1999 ja N:o 465/2000 antamisajankohtana aikonut pienentää tuotantokiintiöitä.

82. Näiden säädösten antamisajankohtaa myöhemmät tapahtumat ovat joka tapauksessa omiaan osoittamaan Alankomaiden hallituksen käsityksen vääräksi, koska komissio todella antoi 29.9.2000 asetuksen (EY) N:o 2073/2000,[51] jolla A- ja B-sokerin tuotantokiintiöitä pienennettiin 498 800 tonnilla markkinointivuoden 2000/2001 osalta. Tämän asetuksen toisessa perustelukappaleessa täsmennetään, että pienennys johtui siitä, että "markkinointivuotta 2000/2001 koskevista ennusteista kä[vi] ilmi, että vientimäärä ylitt[i] kyseiselle markkinointivuodelle [WTO-]sopimuksessa määrätyn enimmäismäärän".

83. Kanneperusteen kuudennessa osassa Alankomaiden hallitus väittää, ettei riidanalainen tuonti todellisuudessa aiheuttanut vahinkoa yhteisön tuottajille. Se toteaa ensinnäkin, että vientituet rahoitettiin Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR) eli yhteisön talousarviosta, eivätkä yhteisön tuottajat rahoittaneet niitä. Seuraavaksi Alankomaiden hallitus toteaa, että vuonna 1999 MMA:iden tuottajille myytiin C-sokeria hintaan, joka oli melkein kaksinkertainen maailmanmarkkinahintaan nähden, minkä johdosta yhteisön tuottajat saivat huomattavia voittoja. Lopuksi se toteaa, ettei komissio ollut mitenkään osoittanut, että jokainen MMA:ista tuotu sokeritonni vähensi vastaavalla määrällä eurooppalaisten tuottajien myyntiä.

84. Mielestäni nämä eri väitteet eivät ole omiaan osoittamaan, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan, että oli vaarana, että riidanalainen tuonti aiheuttaa vahinkoa yhteisön toimijoille.

85. Ensinnäkin on todettava, että yhteisöjen tuomioistuin[52] ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin[53] ovat jo katsoneet, että tilanne, jossa tuotantokiintiöitä on alennettava, merkitsee MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua "yhteisön — – jonkin toiminnan alan — – heikentymisen" uhkaa, koska tällainen tuotantokiintiöiden alentaminen vaikuttaa suoraan yhteisön tuottajien tuloihin.

86. Seuraavaksi on todettava, että — kuten tunnettua — asetuksen N:o 2038/1999 18 artiklan mukaan A- ja B-sokerin vienti voi saada vientitukea. Toisin

51 — Sokerialan tuotantokiintiöiden takuunalaisen määrän alentamisesta ja puhdistamoiden hankintojen arvioiduista enimmäistarpeista etuuskohteluun oikeuttavissa tuontijärjestelyissä markkinointivuonna 2000/2001 annettu asetus (EYVL L 246, s. 38).

52 — Em. asia Emesa Sugar, tuomion 40 ja 56 kohta.

53 — Asia Rica Foods II, tuomion 124 kohta.

kuin Alankomaiden hallitus väittää, yhteisön tuottajat rahoittavat suureksi osaksi nämä vientituet komission kullekin vuodelle vahvistamilla tuotantomaksuilla.[54] Komissio ei siis ole tehnyt mitään ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että riidanalainen tuonti uhkasi johtaa tukea saavan viennin määrän lisääntymiseen ja sen seurauksena nostaa tuotantomaksua, joka yhteisön tuottajien on maksettava.[55]

87. C-sokerin myyntihinnan osalta Alankomaiden hallitus ei ole esittänyt mitään sellaista näyttöä, jonka perusteella yhteisöjen tuomioistuin voisi varmistua siitä, että yhteisön tuottajat ovat myyneet tätä sokeria hinnalla, joka oli kaksinkertainen maailmanmarkkinahintaan nähden. Vaikka tämä pitäisi paikkansa, se ei kuitenkaan olisi omiaan osoittamaan, että komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen. Se, että tietyt tuottajat pystyivät ajoittain saamaan huomattavia voittoja C-sokerin myynnistä MMA:iden toimijoille, ei nimittäin millään tavalla muuta sitä, että riidanalainen tuonti uhkasi aiheuttaa häiriöitä koko alan toiminnalle pakottamalla toimielimet lisäämään vientitukien määrää tai pienentämään yhteisön tuottajien kiintiöitä.

88. Mielestäni ei samaten myöskään ollut tarpeen, että komission olisi pitänyt osoittaa, että riidanalainen tuonti vähensi yhteisön tuottajien myyntiä. Kuten on todettu, komissio saattoi jo sen perusteella, että riidanalainen tuonti uhkasi johtaa vientitukien määrän lisääntymiseen tai tuotantokiintiöiden pienenemiseen, katsoa sille MMA-päätöksen 109 artiklassa annetun harkintavallan puitteissa, että kysymys oli "häiriöistä", jotka uhkasivat johtaa "yhteisön — — jonkin toiminnan alan — — heikentymiseen", siten kuin tässä säännöksessä tarkoitetaan.

89. Kaikki edellä todettu huomioon ottaen ehdotan näin ollen, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää ensimmäisen kanneperusteen kokonaisuudessaan.

B *Toinen kanneperuste, jonka mukaan MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohtaa on rikottu*

90. Toisessa kanneperusteessaan Alankomaiden hallitus väittää komission loukan-

54 — Asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 8 kohta ja sokerialan kiintiöjärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 8 päivänä kesäkuuta 1982 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1443/82 (EYVL L 158, s. 17) 7 artiklan 1 kohta, sellaisena kuin asetus on myöhemmin muutettuna. Esimerkkeinä tuotantomaksun määrän vahvistamista koskevista asetuksista ks. tuotantomaksujen ja lisämaksun kertoimen laskemisen vahvistamisesta sokerialalla markkinointivuodeksi 1998/1999 14 päivänä lokakuuta 1999 annettu komission asetus (EY) N:o 2183/1999 (EYVL L 267, s. 23) ja sokerialan tuotantomaksumäärien vahvistamisesta markkinointivuodeksi 2000/2001 11 päivänä lokakuuta 2001 annettu komission asetus (EY) N:o 1993/2001 (EYVL L 271, s. 15).

55 — Asetuksen N:o 2423/1999 viides perustelukappale.

neen MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdassa [56] ilmaistua suhteellisuusperiaatetta. Tässä kanneperusteessa on viisi osaa, joita tarkastellaan peräjälkeen.

91. Aluksi on muistutettava, että suhteellisuusperiaatteen mukaan suojatoimenpiteiden lainmukaisuuden edellytyksenä on, että kyseisellä asetuksella lainmukaisesti tavoiteltu päämäärä on toteutettavissa siinä säädettyjen keinojen avulla ja että näillä keinoilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi, kun otetaan huomioon, että silloin, kun on mahdollista valita usean tarkoituksenmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava. [57]

92. On myös muistutettava, että nyt kyseessä olevan alan kaltaisella alalla, jolla yhteisön toimielimillä on laaja harkintavalta, toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos se on ilmeisen soveltumaton tavoitellun päämäärän saavuttamiseen. Yhteisöjen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan rajoittaminen on erityisen välttämätöntä silloin, kun komissio joutuu toimimaan erilaisten etujen sovittelijana ja näin ollen tekemään valintoja omiin vastuualueisiinsa kuuluvien poliittisten vaihtoehtojen välillä. [58]

93. Kanneperusteen ensimmäisessä osassa Alankomaiden hallitus väittää, että asetuksilla N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 loukataan MMA:ista peräisin olevien tuotteiden etuuskohteluun oikeuttavaa asemaa. Alankomaiden hallitus muistuttaa, että yhteisö on Lomén sopimuksen pöytäkirjan nro 8 [59] mukaisesti myöntänyt AKT-valtioille noin 1,7 miljoonan tonnin sokerikiintiön, jonka nämä valtiot voivat viedä kokonaan tai osittain tullitta ja takuuhinnoin. [60] Rajoittamalla riidanalaisen tuonnin ensin 3 340 tonniin ja sitten 4 848 tonniin komissio on siis asettanut MMA:ista peräisin olevat tuotteet selvästi epäedullisempaan asemaan kuin AKT-valtioista peräisin olevat tuotteet ja siten loukannut perustamissopimuksessa määrättyä etuoikeusjärjestystä, joka on seuraava: jäsenvaltiot, MMA:t, AKT-valtiot, kolmannet maat.

56 — Muistutan, että tässä kohdassa säädetään seuraavaa: " — — on valittava ensisijaisesti toimenpiteitä, jotka vähiten häiritsevät assosioinnin ja yhteisön toimivuutta. Nämä toimenpiteet on rajoitettava niihin, jotka ovat ehdottomasti välttämättömiä ilmenneiden häiriöiden poistamiseksi."

57 — Ks. erityisesti asia C-233/94, Saksa v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 13.5.1997 (Kok. 1997, s. I-2405, 54 kohta); asia C-284/95, Safety Hi-Tech, tuomio 14.7.1998 (Kok. 1998, s. I-4301, 57 kohta); em. asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 52 kohta; em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 122 kohta ja em. asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 131 kohta.

58 — Ks. erityisesti asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994 (Kok. 1994, s. I-4973, Kok. Ep. XVI, s. I-173, 90 ja 91 kohta); asia C-44/94, Fishermen's Organisations ym., tuomio 17.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3115, 37 kohta); asia C-150/94, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 19.11.1998 (Kok. 1998, s. I-7235, 87 kohta) ja em. asia Emesa Sugar, tuomion 53 kohta.

59 — Neljännen AKT–ETY-yleissopimuksen tekemisestä 25 päivänä helmikuuta 1991 tehty neuvoston ja komission päätös 91/400/EHTY, ETY (EYVL L 229, s. 1).

60 — Ks. erityisesti Lomén sopimuksen 168 artikla ja sitä seuraavat artiklat sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioista tai merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta (MMA) peräisin oleviin maataloustuotteisiin ja tiettyihin maataloustuotteiden jalostamisessa tuotettuihin tavaroihin sovellettavista järjestelyistä 5 päivänä maaliskuuta 1990 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 715/90 (EYVL L 84, s. 85).

94. Pitää paikkansa, että Lomén sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa nro 8 yhteisö sitoutuu AKT-valtioihin nähden ostamaan sokeria takuuhintaan ja tuomaan tietyn vuosittaisen määrän sokeria (1,7 miljoonaa tonnia). Tämä tuonti tapahtuu kokonaan tai osittain tullitta. Jotta vältyttäisiin siltä, että tämä takuu jäisi kuolleeksi kirjaimeksi, Lomén sopimuksen 213 artiklassa määrätään lisäksi, että tämän sopimuksen 177 artiklan mukaista suojalauseketta ei sovelleta pöytäkirjan nro 8 yhteydessä.

95. Sen sijaan MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kaikkia MMA:ista peräisin olevia tuotteita — ja siis lähtökohtaisesti sokeria — voidaan tuoda yhteisöön tullitta. MMA:ista peräisin oleva sokeri on näin ollen etuoikeutetussa asemassa AKT-sokeriin nähden.

96. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut asiassa Rica Foods II antamassaan tuomiossa,[61] se seikka, että komissio on toteuttanut suojatoimenpiteen eräiden MMA:ista peräisin olevien tuotteiden osalta, ei kyseenalaista tätä asemaa. Tällainen toimenpide nimittäin on luonteeltaan poikkeuksellinen, täsmällisesti kohdistettu ja väliaikainen. On lisäksi todettava, että riidanalaiset asetukset koskevat nyt esillä olevassa asiassa vain sokeria ja seoksia, joihin sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista. Riidanalaisissa asetuksissa ei siis säädetä mitään enimmäismäärää sellaisen MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonnille, johon sovelletaan alkuperää koskevia tavanomaisia sääntöjä, jos tällaista tuotantoa on olemassa.

97. Väite, jonka mukaan MMA-sokerin etuuskohtelun oikeuttavaa asemaa on loukattu, on siis hylättävä.

98. Kanneperusteen toisessa osassa Alankomaiden hallitus muistuttaa, että MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdan mukaan komission on silloin, kun se aikoo toteuttaa suojatoimenpiteen, otettava selvää seurauksista, joita sen päätöksellä saattaa olla kyseessä olevan MMA:n taloudelle ja yrityksille, joita asia koskee. Nyt esillä olevassa asiassa komissio on kuitenkin antanut asetukset N:o 2423/1999 ja N:o 2081/2000 punnitsematta niitä kielteisiä vaikutuksia, joita asetusten soveltaminen aiheuttaa MMA:ille ja kyseiselle tuotannonalalle.

99. Oikeuskäytännöstä todellakin ilmenee,[62] että "kun komissio aikoo toteuttaa suojatoimenpiteitä MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla, sen on otettava selvää niistä kielteisistä seurauksista, joita sen

61 — Tuomion 205 kohta.

62 — Asia C-451/98, Antillean Rice Mills v. neuvosto, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8949, 58 kohta) ja asia C-452/98, Nederlandse Antillen v. neuvosto, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8973, 68 kohta). Ks. myös em. asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 25 ja 26 kohta.

päätöksellä voi olla kyseisen MMA:n taloudelle sekä niille yrityksille, joita asia koskee, siltä osin kuin asiaan liittyvät olosuhteet eivät sitä estä".

100. Kuten komissio on korostanut,[63] tämä velvollisuus on kuitenkin olemassa vain "olosuhteiden sallimissa rajoissa".[64] Komissio on nyt esillä olevassa asiassa kuitenkin todennut, että asian olosuhteet eivät mahdollistaneet niiden seurausten perusteellista analysointia, joita riidanalaisilla toimenpiteillä saattoi olla MMA:iden taloudelle ja kyseessä olevalle tuotannonalalle. Katson, että tästä huolimatta komissio on — kuten se on itse todennut[65] — ollut täysin selvillä Alankomaiden Antillien tilanteesta, koska vuonna 1998 oli pantu vireille useita oikeudenkäyntejä päätöksestä 97/803, jossa vahvistettiin kiintiö sokerille, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperän kasautumista,[66] sekä eräiden CN-koodeihin 1701, 1702, 1703 ja 1704 kuuluvien tuotteiden tuontitodistusten myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä AKT/MMA-alkuperän kasautumisen vuoksi 17 päivänä joulukuuta 1997 annetusta komission asetuksesta (EY) N:o 2553/97.[67]

101. Näissä olosuhteissa katson, ettei ole näytetty toteen, että komissio olisi selvästi rikkonut velvollisuuttaan hankkia tietoja etukäteen.

102. Kanneperusteen kolmannessa osassa Alankomaiden hallitus väittää, että riidanalaiset asetukset ovat suhteellisuusperiaatteen vastaisia seuraavista syistä:

— asetuksessa N:o 2423/1999 säädetään, että pakkaamattoman sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, tuontihinta cif-vaiheessa ei saa olla alempi kuin interventiohinta, ja

— sellaisen EY/MMA-sokerin määrä, joka voidaan tuoda liitteessä II olevan 6 artiklan mukaisesti, on asetuksissa N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 rajoitettu ensin 3 340 tonniin ja sitten 4 848 tonniin.

63 — Asian C-180/00 vastineen 46 kohta ja asian C-452/00 vastineen 50 kohta.

64 — Em. yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 70 kohta.

65 — Asian C-180/00 vastineen 46 kohta ja asian C-452/00 vastineen 50 kohta.

66 — Ks. em. asia Emesa Sugar; asia T-43/98 R, Emesa Sugar v. neuvosto, määräys 14.8.1998 (Kok. 1998, s. II-3055); em. asia T-43/98, Emesa Sugar v. neuvosto; asia T-44/98 R, Emesa Sugar v. komissio, määräys 14.8.1998 (Kok. 1998, s. II-3079); asia C-363/98 P(R), Emesa Sugar v. komissio, määräys 17.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8787); asia C-364/98 P(R), Emesa Sugar v. komissio, määräys 17.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8815); em. asia T-44/98 R II, Emesa Sugar v. komissio, määräys 30.4.1999; asia T-44/98 R II, Emesa Sugar v. komissio, määräys 29.9.1999 (Kok. 1999, s. II-2815); asia T-44/98 R II, Emesa Sugar v. komissio, määräys 6.4.2000 (Kok. 2000, s. II-1941) ja asia T-44/98, Emesa Sugar v. komissio, tuomio 6.12.2001 (Kok. 2001, s. II-3577).

67 — EYVL L 349, s. 26. Ks. asia T-54/98, Aruba v. komissio, määräys 17.9.2003 (Kok. 2003, s. II-3083).

103. Asetuksen N:o 2423/1999 osalta Alankomaiden kuningaskunta katsoo, että edellä mainittu velvollisuus johtaa siihen, että MMA:iden toimijat asetetaan yhteisön toimijoita epäedullisempaan asemaan. Viimeksi mainituista poiketen MMA:iden toimijat joutuvat lisäämään "tuontihintaan" eli interventiohintaan kustannukset, jotka aiheutuvat tuotteiden kuljetuksesta yhteisössä, sekä varastointi- ja käsittelykustannukset. Koska nämä kustannukset ovat erityisen suuria, MMA:iden toimijat eivät pysty enää kilpailemaan yhteisön toimijoiden kanssa.

104. Kolmen riidanalaisen asetuksen osalta Alankomaiden kuningaskunta väittää, että olisi ollut parempi asettaa vähimmäismyyntihinta kuin tuontihinta tai määrällinen rajoitus. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on sitä paitsi asettanut tämän edellytyksen salliessaan, että Emesa Sugar sai tuoda 7 500 tonnin lisäkiintiön sokeria odotettaessa, että yhteisöjen tuomioistuin antaa tuomion edellä mainitussa asiassa Emesa Sugar. Alankomaiden hallitus katsoo siis, että vähimmäismyyntihinta olisi ollut soveltuvampi ja vähemmän rajoittava toimenpide. [68]

68 — Alankomaiden hallitus esittää asetuksen N:o 2081/2000 osalta vielä kolmannen väitteen. Se korostaa, että vuonna 1999 tuodun EY/MMA-sokerin kokonaismäärä oli alle 0,3 prosenttia yhteisön tuotannosta ja ettei näin ollen ollut näytetty riittävissä määrin toteen, että riidanalainen toimenpide saattoi todella poistaa komission yksilöimät häiriöt (asian C-452/00 kanteen 113 kohta). On kuitenkin todettava, että tämä väite ei koske sitä, onko toteutettu toimenpide oikeassa suhteessa, vaan sitä, oliko olemassa "yhteisön — — jonkin toiminnan alan — — heikentymisen" uhka, siten kuin MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan. Väite on sitä paitsi tutkittu tässä muodossa ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä (ks. tämän ratkaisuehdotuksen 50–58 kohta).

105. Nämä väitteet eivät mielestäni ole perusteltuja.

106. Asetuksen N:o 2423/1999 osalta on ensinnäkin muistutettava, että sokerialan yhteisessä markkinajärjestelyssä vahvistetaan vuosittain interventiohinta yhteisön alueille, joilla tuotanto on ylijäämäinen, ja johdettu interventiohinta alueille, joilla tuotanto on alijäämäinen. [69] Johdettu interventiohinta on lisäksi suurempi kuin interventiohinta, koska siinä otetaan huomioon tietyt lisäkustannukset, kuten tavaran kuljetuskustannukset. [70]

107. Kuten edellä on todettu, asetuksen N:o 2423/1999 sanamuodon mukaan sokerin, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperäkumulaatiota, tuontihinnan on oltava sama tai suurempi kuin "kyseisiin tuotteisiin sovellettava" interventiohinta. [71] Tämä merkitsee, että jos MMA-sokeria tuodaan yhteisön ylijäämäalueelle, tuontihinnan on oltava sama tai suurempi kuin interventiohinta. Jos riidanalaista sokeria tuodaan yhteisön alijäämäalueelle, tuontihinnan on vastaavasti oltava sama tai suurempi kuin johdettu interventiohinta.

69 — Asetuksen N:o 2038/1999 3 artikla.

70 — Ks. komission asiassa C-26/00 esittämän vastineen 51 kohta.

71 — Asetuksen N:o 2423/1999 1 artiklan 1 kohta.

108. Näissä olosuhteissa ei ole nähtävissä, miten riidanalainen velvollisuus loukkaa MMA:iden toimijoita. On nimittäin todettava, että jos MMA:n toimija päättää viedä tuotteitaan yhteisön ylijäämäalueelle, se voi mukauttaa hintansa interventiohintaan. Jos se sen jälkeen päättää myydä tuotteensa alijäämäalueella, sen on samoin kuin kenen tahansa yhteisön tuottajan vastattava kustannuksista, joita aiheutuu tavaran kuljettamisesta alijäämäalueelle.

109. Jos MMA:n toimija sitä vastoin päättää viedä tuotteensa yhteisön alijäämäalueelle, sen on mukautettava hintansa johdettuun interventiohintaan, joka on tosiaankin suurempi kuin interventiohinta. Tässä tapauksessa se ei — yhteisön toimijoista poiketen — kuitenkaan enää joudu vastaamaan kustannuksista, joita aiheutuu tavaran kuljettamisesta alijäämäalueelle. Toisin kuin Alankomaiden kuningaskunta väittää, riidanalaisella toimenpiteellä ei siis aseteta MMA:iden toimijoita yhteisön toimijoita epäedullisempaan asemaan. [72]

110. Vähimmäismyyntihinnan vahvistamisen osalta on muistutettava, että vaikka yhteisöjen tuomioistuimet valvovat, että MMA:iden oikeuksia noudatetaan, ne eivät voi komission laajaa harkintavaltaa loukkaamatta korvata omalla arvioinnillaan komission arviointia siltä osin kuin on kysymys yhteisön sokerimarkkinoiden häiriöiden estämiseen parhaiten soveltuvan toimenpiteen valitsemisesta, koska kyseisen toimenpiteen ei ole osoitettu olleen ilmeisen soveltumaton tavoitellun päämäärän saavuttamiseen. [73]

111. Nyt esillä olevassa asiassa ei ole kuitenkaan näytetty toteen, että vähimmäismyyntihinnan käyttöön ottaminen olisi aiheuttanut vähemmän häiriöitä MMA:iden taloudelle ja että se olisi ollut aivan yhtä tehokas keino komission tavoittelemien päämäärien saavuttamiseksi.

112. Lisäksi asiakirja-aineistosta ilmenee, [74] että asetus N:o 2423/1999 ei olennaisesti vähentänyt EY/MMA-sokerin tuontia yhteisöön, minkä perusteella voidaan kyseenalaistaa tässä säädöksessä käyttöön otetun toimenpiteen eli kyseistä tuotetta koskevan vähimmäistuontihinnan tehokkuus. [75]

72 — Alankomaiden hallitus on väittänyt myös, että nämä seikat eivät riittäneet turvaamaan MMA:iden toimijoiden ja yhteisön toimijoiden yhdenvertaisuutta. Se nimittäin katsoo, että interventiohinnan ja johdetun interventiohinnan välinen ero ei ole oikeassa suhteessa niihin lisäkustannuksiin, joita MMA:iden toimijoille aiheutuu tavaroidensa kuljettamisesta yhteisössä. Tältä osin on pelkästään todettava, ettei Alankomaiden hallitus ole esittänyt mitään sellaista näyttöä, joka olisi omiaan näyttämään toteen, että sen väite pitää paikkansa.

73 — Em. asia Saksa v. neuvosto, tuomion 94 kohta; asia C-189/01, Jippes ym., tuomio 12.7.2001 (Kok 2001, s. I-5689, 83 kohta) ja em. asia C-301/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 135 kohta.

74 — Eurostatin tilasto MMA:iden viennistä yhteisöön CN-koodeihin 1806 10 30, 1806 10 90 ja 1701 kuuluvien tuotteiden osalta vuosina 1991–2000 (Espanjan kuningaskunnan asioissa C-26/00, C-180/00 ja C-452/00 esittämän väliintulokirjelmän liite).

75 — Ks. vastaavasti myös asia Rica Foods II, tuomion 172 kohta ja asia Rica Foods III, tuomion 157 kohta.

113. On myös todettava, että riidanalaisilla asetuksilla pyritään yksinomaan rajoittamaan sellaisen sokerin tullitonta tuontia, johon sovelletaan liitteessä II olevan 6 artiklan mukaisesti EY/MMA-alkuperän kasautumista. Niillä ei siis pyritä siihen eikä niistä seuraa, että näiden tuotteiden tuonti olisi kiintiön täytyttyä kiellettyä, kunhan taloudelliset toimijat maksavat vaadittavat tullit. [76]

114. Nämä eri seikat huomioon ottaen [77] katson, ettei Alankomaiden kuningaskunta ole näyttänyt toteen, että riidanalaisilla asetuksilla käyttöön otetut toimenpiteet olisivat ilmeisen soveltumattomia tai liian pitkälle meneviä komission tavoittelemien päämäärien saavuttamiseksi.

115. Kanneperusteensa viimeisessä osassa Alankomaiden hallitus väittää, että asetukset N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 ovat suhteellisuusperiaatteen vastaisia siltä osin kuin niissä säädetään asetuksen N:o 2553/97 3 artiklan 3 kohdan soveltamisesta.

116. Asetuksen N:o 2553/97 3 artiklan 3 kohdassa säädetään, että tuontitodistusten osalta vakuuden määrä on 50 prosenttia hakemuksen jättämispäivänä sovellettavan yhteisen tullitariffin tullista, joka on tällä hetkellä noin 43,7 euroa 100 kilogrammalta. Kuitenkin 1.3.2000 saakka vakuuden määrä oli EY/MMA-sokerin osalta 0,3 ecua 100 kilogrammalta. Alankomaiden hallituksen tiedon mukaan AKT-sokerin ja kolmansista maista peräisin olevan sokerin osalta asetettava vakuus on samaten 0,3 ecua 100 kilogrammalta. [78]

117. Alankomaiden kuningaskunta katsoo siis, että asetuksen N:o 2553/97 3 artiklan 3 kohdassa säädetyn vakuuden määrä on suhteettoman suuri AKT-valtioista ja kolmansista maista peräisin olevan sokerin tuonnin osalta asetettavan vakuuden määrään verrattuna.

118. Tältä osin on todettava, että koska asetuksissa N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 säädettiin ensin 3 340 sokeritonniin ja sitten 4 848 sokeritonniin rajoitetusta tariffikiintiöstä, oli ennakoitavissa, että tämä kiintiö herättää erittäin suurta mielenkiintoa viejien keskuudessa.

119. Kuten komissio on huomauttanut, [79] riitautetulla vakuudella pyrittiin tässä asiayhteydessä estämään spekulatiivista käyttäyty-

76 — Ks. em. asia Emesa Sugar, tuomion 45 kohta.

77 — Ks. myös muut seikat, jotka komissio on tuonut esiin asiassa C-180/00 esittämänsä vastineen 28 kohdassa ja asiassa C-452/00 esittämänsä vastineen 30 kohdassa.

78 — Erityisistä yksityiskohtaisista säännöistä tuonti- ja vientitodistusjärjestelmän soveltamisesta sokerialalla 27 päivänä kesäkuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1464/95 (EYVL L 144, s. 14) 8 artiklan 1 kohta.

79 — Asian C-180/00 vastineen 49 kohta ja asian C-452/00 vastineen 55 kohta.

mistä. Vakuuden korkean määrän tarkoituksena oli estää se, että elinkeinonharjoittajat hakevat tuontitodistuksia eivätkä sitten käytä niitä ja aiheuttavat näin vahinkoa muille elinkeinonharjoittajille, jotka todella aikoivat tuoda sokeria, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, mutta jotka eivät pystyneet saamaan riittävästi tuontitodistuksia. [80]

120. Tämäntyyppinen vakuus ei myöskään estä todella kiinnostuneita yrityksiä viemästä sokeria yhteisöön. Vaikka vakuuden määrä on tietenkin maksettava tuontitodistusten saamiseksi, määrä palautetaan yritykselle, kun tuonti on toteutunut. [81]

121. Näissä olosuhteissa katson, ettei ole näytetty toteen, että riidanalaiset toimenpiteet olivat ilmeisen soveltumattomia tai liian pitkälle meneviä komission tavoittelemien päämäärien saavuttamiseksi. Toinen kumoamisperuste on siis hylättävä kokonaisuudessaan.

80 — Ks. vastaavasti myös em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 129–132 kohta sekä tässä asiassa esittämäni ratkaisuehdotus, 139–141 kohta.

81 — Idem.

C *Kolmas kanneperuste, jonka mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin*

122. Kolmannessa kanneperusteessaan Alankomaiden hallitus väittää, että asetuksia N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 annettaessa harkintavaltaa on käytetty väärin.

123. Alankomaiden hallitus muistuttaa, että päätöstä 91/482 muutettaessa neuvosto päätti pitkien neuvottelujen jälkeen rajoittaa yksinomaan sellaisen sokerin tuontia, johon sovelletaan AKT/MMA-alkuperää, ja säilyttää mahdollisuuden tuoda tullitta sokeria, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperää. Asetukset N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 antaessaan komissio siis käytti toimivaltaansa muuhun kuin MMA-päätöksen 109 artiklalla tavoiteltuun päämäärään, koska se asetti sellaisen sokerin tuonnille, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperää, rajoituksia, joita neuvosto ei ollut halunnut eikä ennakoinut.

124. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [82] toimenpidettä tehtäessä harkintavaltaa on käytetty väärin ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitä-

82 — Ks. erityisesti asia 69/83, Lux v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 21.6.1984 (Kok. 1984, s. 2447, 30 kohta); asia C-331/88, Fedesa ym., tuomio 13.11.1990 (Kok. 1990, s. I-4023, 24 kohta); asia C-156/93, parlamentti v. komissio, tuomio 13.7.1995 (Kok. 1995, s. I-2019, 31 kohta); asia C-285/94, Italia v. komissio, tuomio 25.6.1997 (Kok. 1997, s. I-3519, 52 kohta) ja asia C-48/96 P, Windpark Groothusen v. komissio, tuomio 14.5.1998 (Kok. 1998, s. I-2873, 52 kohta).

vien seikkojen perusteella on selvää, että toimenpide on tehty yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muiden kuin vastaajana olevan toimielimen esittämien päämäärien saavuttamiseksi tai perustamissopimuksessa erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi.

125. Nyt esillä olevassa asiassa ensimmäisen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, että komissio on perustellusti voinut katsoa, että sellaisen sokerin tuonti, johon sovelletaan EY/MMA-alkuperän kasautumista, uhkasi häiritä sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toimintaa.

126. Alankomaiden hallitus ei ole myöskään tuonut esiin mitään sellaista seikkaa, josta ilmenisi, ettei asetuksia N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 annettu yhteisön sokerimarkkinoilla havaittujen häiriöiden poistamiseksi tai vakavampien häiriöiden estämiseksi. Tältä osin on todettava, ettei pelkästään se, että neuvosto on MMA-päätöksen 108 b artiklassa asettanut AKT/MMA-alkuperää olevalle sokerille määrällisen rajoituksen, vaikuta mitenkään komissiolla MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla olevaan toimivaltaan, jonka perusteella se voi toteuttaa tarvittavat suojatoimenpiteet MMA:ista peräisin olevan sokerin tai minkä tahansa muun tuotteen osalta, jos tällaisen toimenpiteen toteuttamisen edellytykset täyttyvät.

127. Kun nämä seikat otetaan huomioon, myös kolmas kanneperuste on hylättävä.

D *Neljäs kanneperuste, jonka mukaan EY 253 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus on laiminlyöty*

128. Viimeisessä kanneperusteessaan Alankomaiden hallitus väittää, että komissio on laiminlyönyt sillä EY 253 artiklan perusteella olevan perusteluvelvollisuuden. Tässä kanneperusteessa on kaksi osaa, joita tarkastellaan peräjälkeen.

129. Kanneperusteen ensimmäisessä osassa Alankomaiden hallitus toteaa, että asetuksen N:o 2423/1999 perustelut eivät ole niin riittäviä, että yhteisöjen tuomioistuin pystyisi käyttämään valvontatoimivaltaansa. Alankomaiden hallituksen mukaan asetuksen teksti on nimittäin niin lyhyt ja siinä määrin vailla konkreettisia tietoja, että komission yksilöimien häiriöiden syy ja vaikutukset jäävät epäselviksi kenelle tahansa objektiiviselle lukijalle.

130. Alankomaiden hallituksen mukaan tämän asetuksen perustelut ovat lisäksi ristiriitaiset. Ei nimittäin voida yhtä aikaa väittää kolmannessa perustelukappaleessa, että riidanalainen tuonti johtaa vientituettuun lisävientiin, mistä aiheutuu kustannuksia yhteisön talousarvioon, ja neljännessä perustelukappaleessa, että ylijäämistä, joiden voidaan katsoa johtuvan riidanalaisesta tuonnista, aiheutuvat kustannukset jäävät yhteisön tuottajien vastattaviksi "oman rahoituksen" periaatteen mukaisesti.

131. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [83] EY 253 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy säädöksen, päätöksen tai muun toimenpiteen luonteen mukaan. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden. Perusteluissa ei kuitenkaan tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö toimenpiteen perustelut EY 253 artiklan mukaiset vaatimukset, on otettava huomioon toimenpiteen sanamuodon lisäksi myös sen asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Näin on varsinkin silloin, kun jäsenvaltiot ovat osallistuneet tiiviisti riidanalaisen toimenpiteen valmisteluun ja tuntevat tämän vuoksi sen taustalla olevat syyt. [84]

132. Nyt esillä olevassa asiassa asiakirja-aineistosta ilmenee, että asetuksen N:o 2423/1999 antamista edelsi joukko komission, Alankomaiden kuningaskunnan ja muiden jäsenvaltioiden välisiä yhteydenottoja ja kokouksia. [85]

133. Toimenpiteen sisällön osalta on lisäksi jo todettu, että komissio on asetuksen N:o 2423/1999 ensimmäisestä viidenteen perustelukappaleessa maininnut esiin tulleet häiriöt. [86] Komissio on tämän asetuksen kolmannesta viidenteen perustelukappaleessa selittänyt, miksi nämä häiriöt uhkasivat vahingoittaa sokerialan yhteisen markkinajärjestelyn toimintaa ja aiheuttaa vahinkoa yhteisön tämän alan toimijoille. Komissio on asetuksen N:o 2423/1999 kahdeksannessa ja yhdeksännessä perustelukappaleessa lisäksi tuonut esiin syyt, joiden perusteella se päätti, että EY/MMA-alkuperää olevan sokerin tuonnille vahvistetaan vähimmäistuontihinta ja että seosten tuontiin sovelletaan yhteisön tarkkailumenettelyä.

134. Asetuksen N:o 2423/1999 kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa olevat toteamukset eivät mielestäni ole ristiriitaisia. On nimittäin täysin mahdollista, että EY/MMA-alkuperää olevan sokerin kasvava tuonti aiheuttaa lisäkustannuksia sekä yhteisön talousarvioon (kolmas perustelukappale) että yhteisön sokerintuottajille (neljäs perustelukappale).

135. Näissä olosuhteissa katson, että asetuksen N:o 2423/1999 perustelut täyttävät oikeuskäytännössä asetetut edellytykset ja ettei kanneperusteen ensimmäinen osa siis ole perusteltu.

83 — Ks. erityisesti yhdistetyt asiat C-63/90 ja C-67/90, Portugali ja Espanja v. neuvosto, tuomio 13.10.1992 (Kok. 1992, s. I-5073, Kok. Ep. XIII, s. I-125, 16 kohta); asia C-353/92, Kreikka v. neuvosto, tuomio 14.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3411, 19 kohta) ja yhdistetyt asiat C-9/95, C-23/95 ja C-156/95, Belgia ja Saksa v. komissio, tuomio 4.2.1997 (Kok. 1997, s. I-645, 44 kohta).

84 — Ks. erityisesti asia C-478/93, Alankomaat v. komissio, tuomio 17.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3081, 49 ja 50 kohta) ja asia C-466/93, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft ym. II, tuomio 9.11.1995 (Kok. 1995, s. I-3799, 16 kohta).

85 — Ks. erityisesti komission 23.6.1999 antama tiedonanto sokerin tuonnista MMA:ista; Alankomaiden Euroopan unionissa toimivan pysyvän edustuston 2.7.1999 päivätty kirje ja Alankomaiden viranomaisten selittävä huomautus MMA:ista peräisin olevan sokerin ja seosten tuontia koskevia suojatoimenpiteitä koskevista neuvoston käsittelyistä (asian C-26/00 kanteen liitteet 2, 4 ja 5).

86 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 62 ja 63 kohta.

136. Kanneperusteen toisessa osassa Alankomaiden hallitus väittää, että komissio on laiminlyönyt perusteluvelvollisuutensa myös seuraavasti:

— asetuksessa N:o 465/2000 ei selitetä, miksi komissio on pitänyt tarpeellisena toteuttaa 1.3.2000 lähtien ankarampia toimenpiteitä kuin aikaisempana kautena

— asetuksissa N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 ei ole osoitettu, että MMA:ista peräisin olevan sokerin ja niistä peräisin olevien seosten osalta oli perusteltua toteuttaa samanlaisia rajoituksia, vaikka asetuksessa N:o 2423/1999 säädettiin näiden kahden tuotetyypin osalta erilaisista toimenpiteistä

— asetuksissa N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 on perusteltu riittämättömästi sitä, että kiintiöksi vahvistettiin ensin 3 340 tonnia ja sitten 4 848 tonnia, ja

— asetuksessa N:o 2081/2000 ei selitetä, miksi asetuksella N:o 465/2000 käyttöön otettujen suojatoimenpiteiden voimassaoloa oli tarpeen jatkaa 1 päivästä lokakuuta 2000 28 päivään helmikuuta 2001.

137. Kahden ensimmäisen väitteen osalta on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan silloin, kun on kyseessä soveltamisalaltaan yleinen toimenpide, riittää, kun perusteluissa osoitetaan kokonaistilanne, joka johti toimenpiteen toteuttamiseen, ja ne yleiset tavoitteet, joihin toimenpiteellä pyritään.[87] Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että jos kanteen kohteena olevasta toimenpiteestä käy ilmi toimielimen tavoitteleman päämäärän ydin, olisi kohtuutonta vaatia, että erilaiset tekniset valinnat perustellaan erikseen.[88] Näin on sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun yhteisöjen toimielimillä on paljon harkintavaltaa monitahoisen politiikan toteuttamiseksi tarpeellisten keinojen valinnassa, kuten nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.[89]

138. Näissä olosuhteissa ei ole varmaa, että komissiolla oli velvollisuus perustella tekemänsä tekniset valinnat erikseen.

139. Asetuksista N:o 465/2000 ja N:o 2081/2000 voidaan joka tapauksessa päätellä, että tilanne yhteisön markkinoilla vaikeutui. Vaikka komissio oli asetuksessa N:o 2423/1999 pelkästään viitannut siihen mahdollisuuteen, että tuotantokiintiöitä pienennetään,[90] tämä tulevaisuudennäkymä oli paljon todellisempi asetuksessa N:o

87 — Ks. erityisesti asia C-284/94, Espanja v. neuvosto, tuomio 19.11.1998 (Kok. 1998, s. I-7309, 28 kohta) ja em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 165 kohta.

88 — Ks. em. asia Atlanta Fruchthandelsgesellschaft ym. II, tuomion 16 kohta; em. asia Espanja v. neuvosto, tuomion 30 kohta ja em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 166 kohta.

89 — Ks. em. asia Espanja v. neuvosto, tuomion 33 kohta ja em. asia C-110/97, Alankomaat v. neuvosto, tuomion 167 kohta.

90 — Kolmas perustelukappale.

465/2000 [91] ja vielä todellisempi asetuksessa N:o 2081/2000, koska suunniteltu pienennys todella toteutettiin. [92] Koska Alankomaiden kuningaskunta on lisäksi osallistunut tiiviisti riidanalaisten asetusten valmisteluun, katson, ettei sillä ole perusteita väittää, ettei se tiennyt niitä syitä, joiden vuoksi komissio toteutti toimenpiteitä, jotka olivat ankarampia kuin asetuksessa N:o 2423/1999 säädetyt.

140. Riidanalaisten kiintiöiden vahvistamisen osalta on todettava, että jo riidanalaisten asetusten johdanto-osan lukemalla voi havaita, että Alankomaiden hallituksen väite on ilmeisen perusteeton.

141. Asetuksen N:o 465/2000 yhdeksännessä perustelukappaleessa nimittäin todetaan, että "3 340 tonnin enimmäismäärä — — sokeria — — vastaa kyseisten tuotteiden osalta vuotta 1999 edeltävien kolmen vuoden aikana todetun tuonnin suurimpien vuotuisten määrien yhteismäärää. Tuonti kasvoi kyseisenä vuonna räjähdysmäisesti, ja OLAF [Euroopan petostentorjuntavirasto] valmistelee asiasta tutkimusta väärinkäytösepäilyjen vuoksi". Asetuksen N:o 2081/2000 kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan samaten, että "4 848 tonnin enimmäismäärä — — sokeria 1 päivän lokakuuta 2000 ja 28 päivän helmikuuta 2001 väliseksi kaudeksi — — vastaa kyseisten tuotteiden osalta vuotta 1999[, jolloin tuonti kasvoi räjähdysmäisesti,] edeltävien kolmen vuoden aikana todetun tuonnin suurimpien vuotuisten määrien yhteismäärää". *

142. Toisin kuin kantaja väittää, komissio on siis tuonut esiin riidanalaisten kiintiöiden vahvistamisen taustalla olevat syyt, joten se on täyttänyt EY 253 artiklan mukaisen perusteluvelvollisuuden.

143. Samalla tavoin on todettava, että komissio on selvästi tuonut asetuksen N:o 2081/2000 ensimmäisestä kuudenteen perustelukappaleessa esiin syyt, joiden vuoksi oli tarpeen jatkaa asetuksella N:o 465/2000 käyttöön otetun suojatoimenpiteen voimassaoloa. Komissio on korostanut, että viimeksi mainitun toimenpiteen käyttöönottoon johtaneet häiriöt olivat "edelleen olemassa", joten "[riidanalaista] tuontia koskevan MMA-päätöksen 109 artiklan mukaisen suojalausekkeen soveltamista [oli] syytä jatkaa". [93]

144. Nämä eri seikat huomioon ottaen ehdotan näin ollen, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää Alankomaiden hallituksen neljännen kanneperusteen.

91 — Viides perustelukappale.

92 — Viides perustelukappale.

93 — Asetuksen N:o 2081/2000 kuudes perustelukappale.

* — Lainausta on korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on puutteellinen.

V Ratkaisuehdotus

145. Kaiken edellä todetun perusteella on mielestäni syytä hylätä kanne ja velvoittaa Alankomaiden kuningaskunta korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan mukaisesti Espanjan kuningaskunnalle ja Ranskan tasavallalle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja lukuun ottamatta.